

Dosarul nr. 2rc-19/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (judecător S. Papuha)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători A. Bostan, A. Pahopol și V. Negru)

DECIZIE

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Procuratura Anticorupție,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Procuratura Anticorupție, acționând în interesele statului, împotriva „Bafta GC“ SRL, intervenient accesoriu IP „Agenția Servicii Publice“, cu privire la încasarea datoriei la plata pentru eliberarea licenței,
împotriva încheierii din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Procuratura Anticorupție împotriva hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 05 noiembrie 2014, Procuratura Anticorupție, acționând în interesele statului, a depus cerere de chemare în judecată împotriva „Bafta GC“ SRL cu privire la încasarea datoriei la plata pentru eliberarea licenței în sumă de 550 956 lei (f.d. 5-7).

Prin încheierea din 27 martie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a fost introdusă în proces în calitate de intervenient accesoriu Camera de Licențiere în subordinea Ministerului Economiei (din data de 19 iulie 2017, IP „Agenția Servicii Publice“) (f.d. 57).

Prin hotărârea din 21 februarie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Procuratura Anticorupție, acționând în interesele statului, împotriva „Bafta GC“ SRL, intervenient accesoriu IP „Agenția Servicii Publice“, cu privire la încasarea datoriei la plata pentru eliberarea licenței (f.d. 95-96).

La 28 martie 2018, Procuratura Anticorupție a declarat apel împotriva hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 94).

Prin încheierea din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost

restituită cererea de apel depusă de Procuratura Anticorupție împotriva hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelanta Procuratura Anticorupție nu a solicitat repunerea în termen (f.d. 121-124).

La 05 decembrie 2018, Procuratura Anticorupție a declarat recurs împotriva încheierii din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și punerea pe rol a cererii de apel depuse de Procuratura Anticorupție împotriva hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 129-131).

În motivarea recursului, recurenta Procuratura Anticorupție a susținut că reprezentantul său, procurorul în Procuratura Anticorupție, Eugenia Zubco, a recepționat dispozitivul hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, la 26 februarie 2018.

Astfel, recurenta consideră că în raport cu Procuratura Anticorupție, termenul de 30 de zile de declarare a apelului, stipulat la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, a început să curgă anume la 26 februarie 2018, dată la care Procuratura Anticorupție a recepționat dispozitivul hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, ceea ce înseamnă că apelul declarat la 28 martie 2018 este în termen.

Ca efect, recurenta consideră că nu urma să solicite repunerea în termenul de declarare a apelului, după cum prevede art. 116 din Codul de procedură civilă, deoarece a declarat apel împotriva hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în termen de 30 de zile de la data recepționării dispozitivului acesteia.

Recurenta a indicat că o altfel de interpretare a termenului de declarare a apelului ar încălca dreptul la un recurs efectiv, protejat prin art. 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

La 23 ianuarie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților „Bafta GC“ SRL și IP „Agenția Servicii Publice“ copia cererii de recurs depuse de Procuratura Anticorupție (f.d. 135).

Intimații „Bafta GC“ SRL și IP „Agenția Servicii Publice“ nu au depus referințe la recursul declarat de Procuratura Anticorupție.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

După cum rezultă din actele cauzei, în fișa de însoțire nr. 10957 din 31 octombrie 2018 este indicat că, Curtea de Apel Chișinău a expediat copia încheierii contestate în adresa Procuraturii Anticorupție la data de 31 octombrie 2018 (f.d. 125).

În context, recurenta Procuratura Anticorupție a anexat copia fișei de însoțire a încheierii din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, din care rezultă că recurenta a recepționat încheierea nominalizată la 26 noiembrie 2018, înregistrând trimiterea poștală sub nr. 10827/18 (f.d. 132).

Totodată, Colegiul relevă că încheierea contestată a fost publicată pe portalul

instanțelor naționale de judecată la data de 31 octombrie 2018.

Astfel, Colegiul consideră că recurenta Procuratura Anticorupție, care a declarat recursul la 05 decembrie 2018, s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Procuratura Anticorupție urmează a fi respins și a menține încheierea din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele raționamente.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul constată că la 05 noiembrie 2014, Procuratura Anticorupție, acționând în interesele statului, a depus cerere de chemare în judecată împotriva „Bafta GC“ SRL cu privire la încasarea datoriei la plata pentru eliberarea licenței în sumă de 550 956 lei (f.d. 5-7).

Prin hotărârea din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Procuratura Anticorupție, acționând în interesele statului, împotriva „Bafta GC“ SRL, intervenient accesoriu IP „Agenția Servicii Publice“, cu privire la încasarea datoriei la plata pentru eliberarea licenței (f.d. 95-96).

După cum rezultă din procesele-verbale ale primei instanțe, reprezentantul reclamantei Procuratura Anticorupție nu a fost prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, dar a participat anterior la examinarea cauzei și cunoștea despre faptul că deliberarea și pronunțarea dispozitivului hotărârii a fost amânată pentru data de 21 februarie 2018, ora 15.30 (f.d. 85-88).

La 28 martie 2018, adică peste 35 de zile după pronunțarea dispozitivului, Procuratura Anticorupție a declarat apel împotriva hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 94).

Prin încheierea din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Procuratura Anticorupție împotriva hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelanta Procuratura Anticorupție nu a solicitat repunerea în termen (f.d. 121-124).

Conform art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de

declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În această conjunctură, Colegiul notează că spre deosebire de termenul de declarare a recursului, care curge din data comunicării, după caz, a încheierii, hotărârii sau deciziei integrale, termenul de declarare a apelului curge din data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În sensul stabilirii limitelor temporale de declarare a apelului, legiuitorul nu a prevăzut excepții pentru participanții la proces legal înștiințați care au decis să nu participe la examinarea cauzei în primă instanță, cu atât mai mult – excepții pentru participanții la proces legal înștiințați care au participat la examinarea cauzei, dar nu s-au înfățișat în instanță la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Astfel, instanța de apel corect a conchis că termenul de declarare a apelului, care este comun tuturor participanților la proces, a expirat la 23 martie 2018.

În situația în care apelanta Procuratura Anticorupție a depus cererea de apel împotriva hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, la 28 martie 2018, este cert că termenul de declarare a apelului a fost omis, după cum a indicat și instanța de apel (f.d. 94).

Prin urmare, nu există nicio contradicție între constatarea faptului recepționării de către apelanta Procuratura Anticorupție a dispozitivului hotărârii primei instanțe abia la data de 26 februarie 2018 și constatarea încălcării termenului de declarare a apelului. Or, legea procesuală civilă în vigoare nu prevede deplasarea momentului în care a început să curgă termenul de declarare a apelului, și nici întreruperea acestuia.

Totuși, legiuitorul a prevăzut instituția repunerii în termen. Așadar, potrivit art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Art. 116 alin. (2) din Codul de procedură civilă stipulează că cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată.

Colegiul observă că apelanta Procuratura Anticorupție nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, după cum a constatat și instanța de apel, care a considerat necesar să aplice sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de apel, or însăși apelanta a indicat că urmează a fi considerat în termen apelul declarat la 28 martie 2018, din motiv că abia la 26 februarie 2018, a recepționat dispozitivul hotărârii din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În speță, având în vedere constatarea celor două condiții de la art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, și anume depunerea apelului în afara termenului legal și omisiunea apelantului de a solicita repunerea în termen, instanța

de apel corect a restituit cererea de apel.

În această privință, instanța de apel a indicat cu suficientă putere de convingere că cererea de repunere în termen a instrumentului de atac, în orice caz trebuie să fie exprimată din inițiativa participanților la proces, instanța nefiind îndreptățită, în lipsa unor dispoziții legale exprese, să efectueze din oficiu repunerea în termen, chiar dacă din ansamblul materialului probator administrat la dosar ar rezulta că participanții la proces au avut motive întemeiate de a nu îndeplini în termen actul de procedură.

În astfel de situații, Curtea Europeană a Drepturilor Omului este întotdeauna tranșantă, inclusiv în raport cu Republica Moldova, echivalând repunerea nejustificată în termenul de efectuare a actului de procedură cu încălcarea dreptului la proces echitabil și a principiului securității raporturilor juridice (cauzele Melnic v. Moldova și Popov v. Moldova (nr. 2)).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Procuratura Anticorupție urmează a fi respins și a menține încheierea din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Procuratura Anticorupție.

Se menține încheierea din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Procuratura Anticorupție, acționând în interesele statului, împotriva „Bafta GC“ SRL, intervenient accesoriu IP „Agenția Servicii Publice“, cu privire la încasarea datoriei la plata pentru eliberarea licenței.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan